
Chambre des Représentants.

SÉANCE DU 17 FÉVRIER 1921.

- I. Projet de loi sur la validation des actes de l'état civil, la rectification des actes de décès dressés pendant la guerre et la déclaration judiciaire du décès.
 - II. Proposition de loi relative à la régularisation de l'état-civil pendant la période de guerre concernant spécialement les militaires défunts.
 - III. Proposition de loi modifiant l'article 88 du Code Civil ⁽¹⁾.
-

RAPPORT COMPLÉMENTAIRE

FAIT, AU NOM DE LA COMMISSION (2), PAR M. BRUGMANN.

MESSIEURS,

La Commission d'accord avec le Gouvernement a rédigé un projet transactionnel s'inspirant à la fois du projet primitif (n° 211, session de 1919-1920) et de la proposition de M. Crick (n° 368, session de 1919-1920 et n° 29, session de 1920-1921).

Les dispositions proposées constituent essentiellement une législation de circonstance, n'ayant d'autre objet que de couvrir les irrégularités qui se sont produites en grand nombre au cours de la guerre dans les actes d'état-civil et de permettre l'établissement de ceux-ci dans le cas où il n'a pas eu lieu.

Les trois Sections de cette loi visent successivement les diverses catégories d'irrégularités devant lesquelles on peut se trouver.

1re SECTION. — Cas où les actes ont été dressés, mais dans des conditions telles que leur validité est douteuse :

1° Soit parce que celui qui les a dressés n'avait pas la qualité ou la compétence voulue;

(1) Projet de loi, n° 211, de 1919-1920.

Propositions de loi, n° 59 et n° 368 de 1919-1920.

Rapport, n° 428, de 1919-1920.

Amendements de M. Crick, n° 29.

(2) La Commission, présidée par M. Soudan, est composée de MM. Brifaut, Brugmann, Crick, Glorie, Mathieu, Souplit et Standaert.

2° Soit, pour certains actes de décès, par suite du manque de témoin ou à raison du fait qu'ils ont été dressés sur feuille volante.

La portée des dispositions de cette Section est d'empêcher l'annulation de ces actes.

La Commission est d'avis qu'il ne faut pas légiférer sur les cas d'inobservance des prescriptions de l'article 79 (décès aux hôpitaux), car elle estime que dans ces cas les actes d'état-civil sont inexistants.

2° SECTION. — *Cas où l'acte de décès valable en principe est entâché d'erreur ou d'omission dont la rectification s'impose.*

Le projet organise une rectification administrative lorsque le fait du décès et l'identification du défunt ne sont pas douteux et dans les autres cas il impose la rectification judiciaire.

Au sujet de l'article 7, 3° alinéa, l'attention de la Commission a été attirée sur le mot « Autorité ».

Elle est d'avis que l'on ne doit considérer que les autorités actuelles qui peuvent légalement délivrer des pièces de l'état civil. Tels sont les officiers de l'état civil, les greffiers des tribunaux de 1re instance, les agents consulaires ou diplomatiques.

3° SECTION. — *Cas de non existence d'un acte de décès, soit qu'il n'ait jamais été dressé, soit qu'il ait disparu.*

Cette section organise d'abord la déclaration administrative de présomption de décès pouvant servir de base à des mesures de caractère provisoire.

Ensuite elle prévoit la déclaration judiciaire du décès amenant un jugement tenant lieu d'acte de l'état civil.

Le projet se termine par une 4° section contenant des dispositions générales.

Il a été proposé de rendre facultatif le ministère des avoués en cette matière, mais la Commission, après examen approfondi, a écarté cette proposition, estimant qu'elle était contraire à l'intérêt même des parties.

En conséquence, la Commission propose à l'approbation de la Chambre le texte reproduit dans l'annexe ci-jointe.

Le Rapporteur,

BRUGMANN.

Le Président,

SOUDAN.

Kamer der Volksvertegenwoordigers.

VERGADERING VAN 17 FEBRUARI 1921.

- I. — Wetsontwerp betreffende de geldigverklaring van de akten van den burgerlijken stand, de verbetering der tijdens den oorlog opgemaakte akten van overlijden en de rechterlijke bevestiging van het overlijden.
 - II. — Wetsvoorstel betreffende de regeling van den burgerlijken stand gedurende het oorlogstijdperk, inzonderheid ten aanzien van de overleden militairen.
 - III. — Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 88 van het Burgerlijk Wetboek ⁽¹⁾.
-

AANVULLEND VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE (2) UITGEBRACHT DOOR DEN HEER BRUGMANN.

MIJNE HEEREN,

De Commissie heeft, in onderling overleg met de Regeering, een ontwerp opgemaakt, dat uitgaat van het eerste ontwerp (n° 211, zittingsjaar 1919-1920) en tevens van het voorstel-Crick (n° 368, zittingsjaar 1919-1920, en n° 29, zittingsjaar 1920-1921).

De voorgestelde bepalingen gelden hoofdzakelijk als eene gelegenheidswet, welke slechts ten doel heeft, de talrijke onregelmatigheden, welke tijdens den oorlog zijn voorgekomen in de akten van den burgerlijken stand, te dekken en toe te laten dat deze akten worden opgemaakt voor het geval, dat zulks niet geschiedde.

De drie Afdeelingen dezer wet bedoelen achtereenvolgens de verschillende soorten van onregelmatigheden, welke zich kunnen voordoen.

(1) Wetsontwerp, n° 211 (1919-1920).

Wetsvoorstellen, n° 59 en n° 368 (1919-1920).

Verslag, n° 428 (1919-1920).

Amendementen Crick, n° 29.

(2) De Commissie, voorgezeten door den heer Soudan, bestond uit de heeren Brifaut, Brugmann, Crick, Glorie, Mathieu, Souplit en Standaert.

EERSTE AFDEELING. — *Gevallen, waarin de akten werden opgemaakt, doch op zulke wijze dat de geldigheid daarvan twijfelachtig is:*

1° Hetzij omdat hij, die ze opmaakte, niet de vereischte bevoegdheid of bekwaamheid had;

2° Hetzij, voor sommige akten van overlijden, wegens ontstentenis van getuigen of wegens het opmaken daarvan op een los blad.

Door de bepalingen dier Afdeeling wil men beletten dat die akten nietig verklaard worden.

De Commissie is van meening dat de gevallen van niet-nakoming der voorschriften van artikel 79 (overlijden in de hospitalen) door de wet niet moeten geregeld worden; zij is inderdaad van gevoelen dat, in die gevallen, de akten van den burgerlijken stand voor niet bestaande moeten gehouden worden.

2^e AFDEELING. — *Gevallen, waarin de overlijdensakte, geldig in beginsel, missingen of gapingen bevat, welke dienen verbeterd te worden.*

Het ontwerp voert eene verbetering van bestuurswege in, wanneer het overlijden zelf en de identiteit van den overledene zeker zijn; in de overige gevallen, legt het de rechterlijke verbetering op.

Bij artikel 7, lid 3, werd de aandacht van de Commissie gevestigd op het woord « overheid ».

Naar hare meening, dienen alleen de bestaande overheden die, krachtens de wet, stukken van den burgerlijken stand mogen afleveren, in aanmerking te komen, met name de ambtenaren van den burgerlijken stand, de griffiers der rechtbanken van 1sten aanleg, de consulaire of diplomatieke ambtenaren.

3^e AFDEELING. — *Gevallen, waarin er geen akte van overlijden bestaat, hetzij omdat er nooit eene akte opgemaakt werd, hetzij omdat de akte zoekgeraakt is.*

Deze Afdeeling regelt in de eerste plaats de bevestiging, van bestuurswege, van het vermoeden van overlijden, dat ten grondslag liggen kan aan maatregelen van voorloopigen aard.

Daarna voorziet zij de rechterlijke bevestiging van het overlijden, welke aanleiding geeft tot een vonnis dat geldt als akte van den burgerlijken stand.

Ten slotte, komt in het ontwerp eene 4^e Afdeeling voor gewijd aan algemeene bepalingen.

Er werd voorgesteld, het optreden van de pleitbezorgers op dit gebied niet verplichtend te maken, doch na een grondig onderzoek, werd dit voorstel door de Commissie afgewezen, doordien het, naar hare meening, in strijd was met het belang zelf van partijen.

Bijgevolg stelt de Commissie aan de Kamer voor, den in de bijlage opgenomen tekst goed te keuren.

De Verslaggever,

BRUGMANN.

De Voorzitter,

SOUDAN.

Projet de loi sur la validation des actes de l'état civil, la rectification des actes de décès dressés pendant la guerre et la déclaration judiciaire du décès.

Texte proposé par le Commission.

SECTION I.

De la validation des actes de l'état civil dressés pendant la guerre.

ARTICLE PREMIER.

Les actes inscrits sur les registres de l'état civil des communes ou de l'armée depuis le 4 août 1914 jusqu'au 30 septembre 1919, ne pourront être annulés en raison du seul défaut de qualité ou de compétence des personnes qui les ont reçus, pourvu que ces personnes aient eu, en ce moment, l'exercice public des fonctions communales ou de celles d'officier de l'Etat civil à quelque titre et sous quelque nom que ce soit.

Cette règle est applicable aux actes dressés, soit par les fonctionnaires de l'armée belge ou des armées des puissances alliées ou associées de la Belgique, soit, en dehors du territoire national, par les officiers de l'Etat civil étrangers, ou par les agents diplomatiques ou consulaires belges.

Cette règle n'est pas applicable aux actes dressés par les autorités ennemies civiles ou militaires, à l'exception toutefois des actes de décès, et sans préjudice de l'application de l'article 47 du code civil.

ART. 2.

Les actes de décès des militaires, des personnes employées à la suite

Wetsontwerp betreffende de geldigverklaring van de akten van den burgerlijken stand, de verbetering der tijdens den oorlog opgemaakte akten van overlijden en de rechterlijke bevestiging van het overlijden.

Tekst door de Commissie voorgesteld.

EERSTE AFDEELING.

Geldigverklaring van de akten van den burgerlijken stand, gedurende den oorlog opgemaakt.

EERSTE ARTIKEL.

De akten, in de registers van den burgerlijken stand van de gemeenten of van het leger ingeschreven vanaf 4 Augustus 1914 tot 30 September 1919, kunnen niet nietigverklaard worden alleen omdat de personen, die ze hebben verleden, niet bekwaam of niet bevoegd waren, mits die personen de gemeentefuncties of de functie van ambtenaar van den burgerlijken stand, te welken titel of onder welken naam ook, alsdan openbaar waar te nemen hadden.

Deze regel is van toepassing op de akten opgemaakt hetzij door de ambtenaren van het Belgisch leger of van de legers der met België geallieerde of geassocieerde mogendheden, hetzij, buiten het grondgebied van het Rijk, door de ambtenaren van den burgerlijken stand van het buitenland of door de diplomatieke of consulaire ambtenaren van België.

Deze regel is niet van toepassing op de akten opgemaakt door de burgerlijke of militaire vijandelijke overheden, met uitzondering echter van de overlijdensakten en onverminderd de toepassing van artikel 47 van het Burgerlijk Wetboek.

ART. 2.

De vanaf 4 Augustus 1914 tot 30 September 1919 opgemaakte akten

Texte proposé par la Commission.

des armées et de toutes personnes décédées victimes des opérations ou des événements de la guerre, dressés depuis le 4 août 1914 jusqu'au 30 septembre 1919, ne pourront être annulés :

1° Pour défaut d'observation des dispositions prescrites touchant le nombre et la condition des témoins, par l'article 37 du Code civil, modifié par la loi du 7 janvier 1908, et par les articles 86 et 96 du Code civil ;

2° En raison du seul fait qu'ils ont été dressés sur une feuille volante.

SECTION II.

De la rectification des actes de décès dressés pendant la guerre.

ART. 3.

Les actes de décès des militaires, des personnes employées à la suite des armées et de toutes personnes décédées victimes des opérations ou des événements de la guerre, dressés depuis le 4 août 1914 jusqu'au 30 septembre 1919 par les autorités belges ou étrangères, tant civiles que militaires, ainsi que tous les actes de décès dressés, en dehors du territoire national, pendant la même période, peuvent faire l'objet d'une rectification administrative, lorsqu'ils contiennent des lacunes, des erreurs ou des mentions autres que celles prévues à l'article 79 du Code civil, sans que le fait du décès, ni l'identité du défunt soient douteux.

Tekst door de Commissie voorgesteld.

van overlijden van militairen, van personen behorende tot de diensten der legers en van alle personen overleden als slachtoffer van de krijgsverrichtingen of van de oorlogsgebeurtenissen, kunnen niet nietigverklaard worden :

1° Wegens niet-naleving van de voorschriften betreffende het getal en den staat der getuigen, vervat in artikel 37 van het Burgerlijk Wetboek, gewijzigd door de wet van 7 Januari 1908, en in de artikelen 86 en 96 van het Burgerlijk Wetboek ;

2° Om de eenige reden dat zij op een los blad werden geschreven.

AFDEELING II.

Verbetering van de overlijdensakten, gedurende den oorlog opgemaakt.

ART. 3.

De akten van overlijden van militairen, van personen behorende tot de diensten der legers en van alle personen overleden als slachtoffer van de krijgsverrichtingen of van de oorlogsgebeurtenissen, vanaf 4 Augustus 1914 tot 30 September 1919 opgemaakt door de Belgische of vreemde overheden, zoo burgerlijke als militaire, alsmede al de akten van overlijden, buiten het grondgebied van het Rijk opgemaakt gedurende dezelfde tijdruimte, kunnen van bestuurswege verbeterd worden, wanneer gapingen, dwalingen of andere meldingen dan die voorzien bij artikel 79 van het Burgerlijk Wetboek daarin voorkomen, zonder dat het overlijden zelf, noch de identiteit zelf

Texte proposé par la Commission.

Cette rectification s'étend aux actes validés conformément à la Section I de la présente loi.

ART. 4.

La rectification intervient d'office ou sur requête soit de l'officier de l'état civil qui a dressé ou transcrit l'acte, soit du ministère public, soit des parties intéressées.

Expédition de l'acte de décès sera annexée à la requête tendant à en obtenir la rectification.

ART. 5.

Pour opérer la rectification, le ministre compétent ajoute, après enquête, à l'expédition qui lui a été transmise, une mention complétant ou rectifiant l'acte en vue d'y faire figurer les énonciations prescrites par l'article 79 du Code civil.

L'expédition ainsi rectifiée est adressée au bourgmestre du dernier domicile du défunt et transcrite sur les registres courants de l'Etat civil.

Si l'acte a été dressé ou déjà transcrit dans cette même commune, la transcription de la mention rectificative sera opérée dans les conditions prévues par l'article 101 du Code civil.

Si le dernier domicile du défunt est inconnu ou situé en dehors du territoire national, la transcription se fera à Bruxelles.

Tekst door de Commissie voorgesteld.

van den overledene twijfelachtig zijn.

Deze verbetering geldt voor de akten, die overeenkomstig de Afdeeling I dezer wet zijn geldigverklaard.

ART. 4.

De verbetering geschiedt ambtshalve of op verzoek hetzij van den ambtenaar van den burgerlijken stand, die de akte heeft opgemaakt of overgeschreven, hetzij van het openbaar ministerie, hetzij van de belanghebbende partijen.

Bij het verzoek tot het bekomen der verbetering wordt een afschrift der akte van overlijden gevoegd.

ART. 5.

Om de verbetering te doen, voegt de bevoegde minister, na onderzoek, aan het hem ter hand gestelde afschrift eene melding toe, waarbij de akte aangevuld of verbeterd wordt ten einde daarin de opgaven te doen voorkomen, voorgeschreven door artikel 79 van het Burgerlijk Wetboek.

Het aldus verbeterde afschrift wordt aan den burgemeester der laatste woonplaats van den overledene overgemaakt en in de loopende registers van den burgerlijken stand overgeschreven.

Indien de akte opgemaakt of reeds overgeschreven werd in diezelfde gemeente, geschiedt de overschrijving van de melding tot verbetering op de wijzen voorzien bij artikel 101 van het Burgerlijk Wetboek.

Indien de laatste woonplaats van den overledene onbekend of buiten 's Rijks grondgebied gelegen is, geschiedt de overschrijving te Brussel.

Texte proposé par la Commission.

ART. 6.

Le Ministre de la Défense Nationale est compétent pour les actes de décès des militaires et des personnes employées à la suite des armées; le Ministre des Colonies pour ceux des militaires de l'armée coloniale, des personnes employées à la suite de cette armée ou décédées sur le territoire de la colonie; le Ministre de l'Intérieur, pour les actes concernant toutes autres personnes.

ART. 7.

Après avoir procédé à la transcription dans les formes ci-dessus, l'officier de l'état civil en donne avis sur le champ au Ministre par qui cette transcription a été ordonnée.

Celui-civeille à ce que la mention soit, s'il y a lieu, faite de façon uniforme, en marge, soit de l'original, soit des originaux, soit des transcriptions de l'acte, déjà effectuées sur les registres de l'état civil, soit de la copie tenant lieu d'original, déposée aux archives.

La transcription de la mention est faite par les soins de l'autorité qui détient chacun de ces documents.

Si elle n'est matériellement pas possible en marge de l'acte, la transcription sera opérée dans les conditions prévues par l'article 101 du Code civil.

ART. 8.

Quand un acte de décès a été rec-

Tekst door de Commissie voorgesteld.

ART. 6.

De Minister van Landsverdediging is bevoegd in zake de akten van overlijden van militairen en van personen behorende tot de diensten van de legers; de Minister van Koloniën in zake die van militairen van het koloniaal leger, van personen behorende tot de diensten van dat leger of overleden op het grondgebied der Kolonie; de Minister van Binnenlandsche Zaken in zake de akten betreffende alle andere personen.

ART. 7.

Nadat de overschrijving is geschied op de hierboven bepaalde wijzen, deelt de ambtenaar van den burgerlijken stand dit zonder verwijl mede aan den Minister, op wiens last de overschrijving geschiedde.

Deze zorgt er voor, dat de melding, desnoods, geschiede op gelijke wijze op den kant hetzij van het origineel, hetzij van de origineelen, hetzij van de reeds gedane overschrijvingen der akte in de registers van den burgerlijken stand, hetzij van het afschrift dat als origineel geldt en nedergelegd is in het archief.

De melding wordt overgeschreven door het toedoen van de overheid, die elk dezer stukken in haar bezit heeft.

Is het stoffelijk onmogelijk ze over te schrijven op den kant der akte, dan geschiedt de overschrijving op de wijzen voorzien bij artikel 101 van het Burgerlijk Wetboek.

ART. 8.

Als eene akte van overlijden van

Texte proposé par la Commission.

tifié administrativement, aucune copie ne peut plus être délivrée qu'avec les rectifications ordonnées.

Celles-ci font foi même à l'égard de ceux qui ne les auront pas requises.

ART. 9.

Lorsque les actes visés à l'article 3 contiennent des erreurs ou des lacunes qui rendent douteux le fait du décès ou l'identité du défunt, la rectification ne peut en être poursuivie que conformément aux articles 99 et 101 du Code civil, 855 et suivants du Code de procédure civile.

L'action en rectification sera toujours recevable même si les irrégularités signalées ne jettent pas le doute sur le fait du décès ou l'identité du défunt.

Les actes et pièces relatifs à l'instance, prévue au présent article, bénéficient des exemptions fiscales de l'article 28.

De plus, et par dérogation à l'article 100 du Code civil, le jugement est opposable aux tiers.

ART. 10.

Les jugements qui, dans le cas de l'article précédent, auront rejeté une requête en rectification ne feront point obstacle à la recevabilité ultérieure de la même demande, s'il existe des moyens nouveaux à son appui.

Tekst door de Commissie voorgesteld.

bestuurswege werd verbeterd, kan geen afschrift er van worden afgeleverd tenzij met de verbeteringen, waartoe last werd gegeven.

Deze strekken tot bewijs, zelfs tegenover hen, die haar niet hebben aangevraagd.

ART. 9.

Wanneer in de bij artikel 3 bedoelde akten missingen of gapingen voorkomen, waardoor het overlijden zelf of de identiteit zelf van den overledene kunnen betwijfeld worden, kan de verbetering er van slechts overeenkomstig de artikelen 99 en 101 van het Burgerlijk Wetboek, 855 en volgende van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering vervolgd worden.

De vordering tot verbetering is steeds ontvankelijk, zelfs wanneer de aangewezen onregelmatigheden het overlijden zelf of de identiteit zelf van den overledene niet doen betwijfelen.

Voor de akten en stukken betreffende het rechtsgeding, bij dit artikel voorzien, gelden de fiscale vrijstellingen bepaald bij artikel 28.

Daarenboven, en met afwijking van artikel 100 van het Burgerlijk Wetboek, kan het vonnis aan derden tegengesteld worden.

ART. 10.

De vonnissen, die, in het geval voorzien bij het voorgaand artikel, een verzoek tot verbetering hebben afgewezen, hebben niet ten gevolge, dat diezelfde eisch later niet ontvankelijk zijn zou, indien hij op nieuwe middelen steunt.

Texte proposé par la Commission.

ART. 11.

Tout acte de décès qui a été rectifié par décision administrative ou par jugement, conformément à la présente loi, ne peut plus faire l'objet d'une rectification administrative ultérieure.

Toutefois, il peut faire l'objet d'une rectification judiciaire ultérieure, suivant la procédure ordinaire des articles 99, 100 et 101 du Code civil, 855 et suivants du Code de procédure civile.

SECTION III.

De la déclaration des décès.

§ 1. — *De la déclaration de présomption de décès.*

ART. 12.

En l'absence d'acte de décès d'un militaire, d'une personne employée à la suite des armées ou de toute personne décédée victime des opérations ou des événements de la guerre, si la mort paraît certaine et semble être survenue pendant la période comprise entre le 4 août 1914 et le 30 septembre 1919, la présomption de décès peut être déclarée, après enquête administrative sans formes spéciales, par le ministre compétent, aux termes de l'article 6 de la présente loi.

La présomption de décès est déclarée d'office, ou sur requête des parties intéressées, ou sur requête du ministère public dans le ressort duquel se trouve le dernier domicile du défunt ou le lieu du décès.

Tekst door de Commissie voorgesteld.

ART. 11.

Elke akte van overlijden, die van bestuurswege of bij vonnis werd verbeterd overeenkomstig deze wet, kan later van bestuurswege niet meer verbeterd worden.

Zij kan echter later bij vonnis verbeterd worden met inachtneming van de gewone rechtspleging voorzien bij de artikelen 99, 100 en 101 van het Burgerlijk Wetboek, 855 en volgende van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

AFDEELING III.

Aangifte van overlijden.

§ 1. — *Bevestiging van het vermoeden van overlijden.*

ART. 12.

Bij ontstentenis van akte van overlijden van een militair, van een persoon behoorende tot de diensten der legers of van elken persoon overleden als slachtoffer van de krijgsverrichtingen of van de oorlogsgebeurtenissen, indien de dood zeker schijnt en lijkt te zijn voorgekomen gedurende het tijdsverloop vanaf 4 Augustus 1914 tot 30 September 1919, kan de Minister, die naar luid van artikel 6 dezer wet bevoegd is, na een onderzoek van bestuurswege zonder bijzondere vormvereischten het vermoeden van overlijden bevestigen.

Het vermoeden van overlijden wordt bevestigd van ambtswege ofwel op verzoek van de belanghebbende partijen of op verzoek van het openbaar ministerie, in wiens gebied de laatste woonplaats van de overledene

Texte proposé par la Commission.

ART. 13.

L'enquête sera précédée d'annonces sommaires faites aux annexes du *Moniteur*, dans un journal de Bruxelles et dans un journal de la province ou de l'arrondissement du dernier domicile si celui-ci est connu.

Ces annonces inviteront tous ceux qui auraient des observations à faire concernant l'objet de l'enquête, à les présenter au Département à la diligence duquel les dites annonces ont été insérées.

ART. 14.

Les actes de déclaration de présomption de décès pourront servir de base à toutes mesures et tous actes n'ayant pas un caractère absolument irrévocable et qui sont subordonnés à la preuve légale du décès, notamment en vue de l'ouverture d'une tutelle ou de l'octroi de provisions alimentaires à prendre sur les biens du présumé défunt.

ART. 15.

Les contestations relatives à l'application de l'article précédent seront tranchées par les juges de paix, lesquels pourront ordonner dans leurs décisions toutes les précautions qu'ils estimeront nécessaires à la conservation des droits éventuellement en péril.

Tekst door de Commissie voorgesteld.

of de plaats van het overlijden gelegen is.

ART. 13.

Het onderzoek wordt voorafgegaan van korte aankondigingen in de bijlagen van het *Staatsblad*, in een dagblad van Brussel en in een dagblad uit de provincie of uit het arrondissement der laatste woonplaats, indien deze bekend is.

Bij die aankondigingen worden al degenen, die mededeelingen mochten hebben te doen aangaande het onderzochte feit, uitgenoodigd die over te leggen aan het Departement, op welks verzoek bedoelde aankondigingen werden geplaatst.

ART. 14.

De akten van bevestiging van vermoedelijk overlijden kunnen ten grondslag liggen aan alle maatregelen en alle akten, welke niet volstrekt onherroepelijk zijn en van het wettelijk bewijs van het overlijden afhankelijk zijn, namelijk ten aanzien van de opening eener voogdij of van de verleening van uitkeeringen tot levensonderhoud uit de goederen van den vermoedelijken overledene.

ART. 15.

Over de geschillen betreffende de toepassing van het vorig artikel wordt uitspraak gedaan door de vrederechters; deze kunnen, bij hunne beslissingen, al de voorzorgsmaatregelen voorschrijven, welke zij noodig achten tot behoud van de bij voorkomend geval bedreigde rechten.

Texte proposé par la Commission.

§ 2. — *De la déclaration judiciaire du décès.*

ART. 16.

La déclaration judiciaire du décès sera introduite à la diligence du Ministre intéressé, qui requerra le Procureur du Roi près le tribunal compétent de poursuivre d'office et d'urgence la constatation judiciaire du décès.

Tous documents à l'appui seront joints à la demande.

S'il y a eu procédure en déclaration de présomption de décès, la copie des procès-verbaux et décision seront joints au dossier.

ART. 17.

Le tribunal compétent est celui du dernier domicile du défunt. Si le domicile est inconnu ou situé en dehors du territoire national, le tribunal compétent est celui du lieu du décès. Si celui-ci est également situé en dehors du territoire national ou s'il ne peut être déterminé avec certitude, le tribunal de Bruxelles est compétent.

ART. 18.

Les intéressés peuvent également se pourvoir devant le tribunal compétent aux termes de l'article 17, à l'effet d'obtenir la déclaration judiciaire du décès, dans les formes prévues à l'article 855 du Code de procédure civile. Dans ce cas, la requête sera communiquée au Ministre com-

Tekst door de Commissie voorgesteld.

§ 2. — *Rechterlijke bevestiging van het overlijden.*

ART. 16.

De rechterlijke bevestiging van het overlijden wordt aanhangig gemaakt op verzoek van den betrokken Minister; deze vordert dat de Procureur des Konings bij de bevoegde rechtbank de rechterlijke vaststelling van het overlijden ambtshalve en onverwijld vervolge.

Al de stukken tot staving worden bij het dossier gevoegd.

Werd de bevestiging van het vermoeden van overlijden in rechten vervolgd, dan wordt het afschrift van de processen-verbaal en van de beslissingen bij het dossier gevoegd.

ART. 17.

De bevoegde rechtbank is die der laatste woonplaats van den overledene. Is de woonplaats onbekend of buiten 's Rijks grondgebied gelegen, dan is de bevoegde rechtbank die der plaats van het overlijden. Ingeval deze plaats insgelijks buiten 's Rijks grondgebied gelegen is of niet met zekerheid kan bepaald worden, is de rechtbank te Brussel bevoegd.

ART. 18.

Om de rechterlijke bevestiging van het overlijden te bekomen, kunnen de belanghebbenden zich eveneens tot de naar luid van artikel 17 bevoegde rechtbank wenden op de wijzen voorzien bij artikel 855 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. In dit geval wordt het verzoekschrift, op

Texte proposé par la Commission.

pétent à la diligence du Ministère public.

Au reçu de cette requête, le Département saisi procédera dans les dix jours à la publication prévue à l'article 13 ci-dessus et renverra ensuite dans la quinzaine la requête avec les preuves de la publication au Ministère public.

ART. 19.

Le tribunal ne pourra statuer que dix jours au moins après que la publication requise aura été accomplie.

Celle-ci sera constatée par la production d'un exemplaire de chacun des journaux.

L'article 856 du code de procédure civile est applicable à l'instruction de la demande, que celle-ci soit formée par le ministère public ou par les intéressés.

ART. 20.

Le ministère public et les parties intéressées peuvent se pourvoir en appel contre le jugement conformément à l'article 858 du code de procédure civile.

ART. 21.

Le dispositif des jugements ou arrêts déclaratifs de décès, énoncera les prénoms, nom, âge, profession et domicile du défunt, les prénoms et nom de l'autre époux, si la personne décédée était mariée ou veuve, et, autant qu'on peut le

Tekst door de Commissie voorgesteld.

last van het Openbaar Ministerie, aan den bevoegden Minister medegedeeld.

Na de ontvangst van dit verzoekschrift gaat het aangesproken Departement, binnen tien dagen, over tot de bekendmaking voorzien bij bovenstaand artikel 13 en zendt daarna, binnen veertien dagen, het verzoekschrift, met de bewijzen van de bekendmaking, aan het Openbaar Ministerie terug.

ART. 19.

De rechtbank mag eerst tien dagen, ten minste, na de vereischte bekendmaking uitspraak doen.

Van die bekendmaking wordt bewijs geleverd door de overlegging van een exemplaar van ieder blad.

Artikel 856 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering is van toepassing op de behandeling van den eisch, onverschillig of deze door het openbaar ministerie of door de belanghebbenden is ingediend.

ART. 20.

Het openbaar ministerie en de belanghebbende partijen kunnen, overeenkomstig artikel 858 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, in beroep komen van het vonnis.

ART. 21.

Het beschikkend gedeelte der vonnissen of arresten tot bevestiging van overlijden bevat de voornamen, den naam, den ouderdom, het beroep en de woonplaats van den overledene, de voornamen en den naam van den anderen echtgenoot, indien de over-

Texte proposé par la Commission.

savoir, les prénoms, noms, profession et domicile des père et mère du décédé et le lieu de sa naissance. Si le dernier domicile du défunt n'est pas connu, il en sera fait mention.

ART. 22.

Tout jugement ou arrêt déclaratif de décès et passé en force de chose jugée sera transcrit, à sa date, sur les registres courants de l'état civil du dernier domicile; si le domicile est inconnu ou situé hors du territoire national, la transcription se fera à Bruxelles.

En outre, il sera fait mention du jugement ou de l'arrêt et de sa transcription, en marge des registres de l'année et à la date du décès, si celle-ci a pu être établie.

L'officier de l'état civil du dernier domicile se conformera aux dispositions de l'article 79 du Code civil complété par l'article 11 de la loi du 16 décembre 1851, sous peine des amendes prévues au dit article.

ART. 23.

Lorsque plusieurs personnes seront décédées au cours d'un même événement de guerre, les décès pourront être déclarés constants par un jugement collectif rendu par le tribunal du lieu, ou, si l'événement s'est passé sur le territoire de

Tekst door de Commissie voorgesteld.

ledene getrouwd ofwel weduwnaar of weduwe was, en, voor zoover men zulks kan te weten komen, de voornamen, de namen, het beroep en de woonplaats der ouders van den overledene, mitsgaders deszelfs geboorteplaats. Is de laatste woonplaats van den overledene niet bekend, dan wordt daarvan melding gemaakt.

ART. 22.

Elk vonnis of arrest tot bevestiging van overlijden, in kracht van gewijsde gegaan, wordt, op den datum daarvan, overgeschreven in de loopende registers van den burgerlijken stand der laatste woonplaats; is de woonplaats onbekend of buiten 's Rijks grondgebied gelegen, dan geschiedt de overschrijving te Brussel.

Van het vonnis of van het arrest en van de overschrijving daarvan wordt bovendien melding gemaakt op den kant der registers van het loopende jaar en op den datum van het overlijden, zoo hij kon worden vastgesteld.

De ambtenaar van den burgerlijken stand der laatste woonplaats gedraagt zich naar de bepalingen van artikel 79 van het Burgerlijk Wetboek, aangevuld door artikel 11 der wet van 16 December 1851, op straffe van de bij dit artikel voorziene geldboeten.

ART. 23.

Wanneer verscheidene personen bij eene en dezelfde oorlogsgebeurtenis overleden zijn, kunnen de overlijdens als vaststaand worden verklaard bij een collectief vonnis te wijzen door de rechtbank der plaats, of, zoo de gebeurtenis voorviel op het

Texte proposé par la Commission.

plusieurs arrondissements, par jugement du tribunal de l'un de ceux-ci.

Les articles 16, 19, 20 et 21 sont applicables.

Les jugements collectifs seront transcrits sur les registres de l'état-civil du lieu de l'événement, ou, à défaut d'état-civil organisé en cet endroit, à Bruxelles; il pourra en être délivré des extraits individuels.

L'officier de l'état-civil du lieu de la transcription après s'être conformé en ce qui le concerne à l'article 22 transmettra, en outre, dans le mois, un extrait individuel concernant chacun des décédés à l'officier de l'état-civil du dernier domicile. Celui-ci transcrira intégralement l'extrait individuel sur ses registres, fera mention du jugement et de la transcription de l'extrait individuel en marge des registres, à la date du décès, si celle-ci a pu être établie, et se conformera aux dispositions de l'article 79 du Code civil complété par l'article 14 de la loi du 16 décembre 1851, sous peine des amendes prévues au dit article.

Ces amendes sont applicables à l'officier de l'état-civil du lieu de la transcription, en cas d'omission de la formalité prévue au § 5 du présent article.

ART. 24.

Les jugements ou arrêts déclara-

Tekst door de Commissie voorgesteld.

grondgebied van verscheidene arrondissementen, bij vonnis der rechtbank van een dezer.

De artikelen 16, 19, 20 en 21 zijn van toepassing.

De collectieve vonnissen worden overgeschreven in de registers van den burgerlijken stand der plaats, waar de gebeurtenis voorviel, of, bij ontstentenis van behoorlijk ingerichten burgerlijken stand in deze plaats, te Brussel; individueele uittreksels kunnen er van worden afgeleverd.

Nadat de ambtenaar van den burgerlijken stand der plaats, waar de overschrijving geschiedde, zich, wat hem betreft, gedragen heeft naar artikel 22, maakt hij bovendien voor ieder der overledenen, binnen eene maand, een individueel uittreksel over aan den ambtenaar van den burgerlijken stand der laatste woonplaats. Deze schrijft het individueel uittreksel voluit in zijne registers over, meldt op den kant van de registers het vonnis en de overschrijving van het individueel uittreksel op den datum van het overlijden, indien hij kon vastgesteld worden, en gedraagt zich naar de bepalingen van artikel 79 van het Burgerlijk Wetboek, aangevuld door artikel 14 der wet van 16 December 1851, op straffe van de bij dit artikel voorziene geldboeten.

Deze geldboeten kunnen worden opgelegd aan den ambtenaar van den burgerlijken stand der plaats waar de overschrijving geschiedde, indien hij verzuimt de bij lid 5 van dit artikel voorziene formaliteit te vervullen.

ART. 24.

De vonnissen of arresten tot beves-

Texte proposé par la Commission.

ratifs de décès tiendront lieu d'acte de l'état-civil et seront opposables au tiers.

Toutefois, ils pourront être rectifiés, le cas échéant, conformément aux articles 99, 100 et 101 du Code civil, 855 et suivants du Code de procédure civile.

Les jugements non déclaratifs de décès ne feront point obstacle à la recevabilité ultérieure de la même demande, s'il existe des moyens nouveaux à son appui.

SECTION IV.

Dispositions générales.

ART. 25.

Les actes de décès des militaires, des personnes employées aux armées et de toutes personnes décédées victimes des opérations ou des événements de la guerre, qui ont été dressés depuis le 4 août 1914 jusqu'au 30 septembre 1919, devront, s'ils n'ont pas été reçus par une administration communale belge, être transcrits sur les registres de l'état civil du dernier domicile du défunt. Il en est de même de tout acte de décès dressé en dehors du territoire national pendant la période visée ci-dessus.

Si le dernier domicile est inconnu ou situé hors du territoire national, la transcription se fera à Bruxelles.

La traduction des actes établis par les autorités étrangères sera, le cas échéant, faite préalablement par

Tekst door de Commissie voorgesteld.

tiging van overlijden gelden als akten van den burgerlijken stand en kunnen aan derden tegengesteld worden.

Zij kunnen echter, bij voorkomend geval, worden verbeterd overeenkomstig de artikelen 99, 100 en 101 van het Burgerlijk Wetboek, 855 en volgende van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

De vonnissen tot niet-bevestiging van overlijden hebben niet ten gevolge, dat diezelfde eisch later niet ontvankelijk zijn zou, indien hij op nieuwe middelen steunt.

AFDEELING IV.

Algemeene bepalingen.

ART. 25.

De akten van overlijden van militairen, van personen behorende tot de diensten van de legers of van personen overleden als slachtoffer der krijgsverrichtingen of der oorlogsgebeurtenissen, welke werden opgemaakt vanaf 4 Augustus 1914 tot 30 September 1919, moeten, indien zij niet door een Belgisch gemeentebestuur werden verleden, overgeschreven worden in de registers van den burgerlijken stand der laatste woonplaats van den overledene. Hetzelfde geldt voor elke akte van overlijden, buiten 's Rijks grondgebied opgemaakt gedurende bovengemelde tijdruimte.

Is de laatste woonplaats onbekend of buiten 's Rijks grondgebied gelegen, dan geschiedt de overschrijving te Brussel.

Eene vertaling der door de buitenlandsche overheden opgemaakte akten wordt, desnoods, vooraf verstrekt

Texte proposé par la Commission.

les soins du Ministre de Affaires Étrangères.

L'officier de l'état civil du lieu de la transcription sera tenu de faire au juge de paix du canton la communication prévue par l'article 79 du code civil, modifié par la loi du 16 décembre 1851, sous peine des amendes fixées par cette disposition.

En outre, il fera mention de l'acte et de sa transcription, en marge des registres de l'année et à la date du décès, si celle-ci a pu être établie.

ART. 26.

En cas de perte ou de destruction du registre de l'état civil reposant à l'administration communale, dans lequel devrait être faite l'une des mentions prescrites par les articles 5, 7, 9, 22, 23 et 25, le greffier du tribunal compétent fera à la requête de l'officier de l'état civil la mention requise sur le double des registres déposé au greffe.

ART. 27.

Les enquêtes, les publications, et généralement toutes les interventions administratives prévues par la présente loi, en vue de la rectification des actes de décès, de la déclaration de présomption de décès et de la traduction des actes établis par les autorités étrangères, se font aux frais de l'État.

Tekst door de Commissie voorgesteld.

door het Ministerie van Buitenlandsche Zaken.

De ambtenaar van den burgerlijken stand der plaats, waar de overschrijving geschiedde, is verplicht, aan den vrederechter van het kanton de mededeeling te doen, welke is voorzien bij artikel 79 van het Burgerlijk Wetboek, gewijzigd bij de wet van 16 December 1851, op straffe van de bij deze bepaling voorziene straffen.

Hij vermeldt bovendien de akte en de overschrijving daarvan op den kant der registers van het loopende jaar en op den datum van het overlijden, indien hij kon vastgesteld worden.

ART. 26.

In geval van verlies of vernietiging van den door het gemeentebestuur bewaarden register van den burgerlijken stand, waarin eene der meldingen, voor geschreven door de artikelen 5, 7, 9, 22, 23 en 25, dient te worden gemaakt, maakt de griffier der bevoegde rechtbank, op verzoek van den ambtenaar van den burgerlijken stand, de vereischte melding op het dubbele van de registers, ter griffie overgebracht.

ART. 27.

Elk onderzoek, elke bekendmaking en, in 't algemeen, al de handelingen van bestuurswege, bij deze wet voorzien, tot verbetering der akten van overlijden, tot bevestiging van het vermoeden van overlijden en tot vertaling der door buitenlandsche overheden opgemaakte akten, geschieden op de kosten van den Staat.

Texte proposé par la Commission.
—**ART. 28.**

Sont exempts de la formalité de l'enregistrement, ainsi que des droits de timbre et de greffe, les actes et pièces généralement quelconques, y compris les expéditions de jugements relatifs à l'exécution de la présente loi.

Tekst door de Commissie voorgesteld.
—**ART. 28.**

De akten en alle hoe ook genaamde stukken, met inbegrip van de afschriften van vonnissen, betreffende de uitvoering dezer wet, zijn vrij van de formaliteit der registratie, alsmede van de zegel - en griffierechten.